

(อม.๔๙)

คำพิพากษาชั้นวินิจฉัยอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อธ. ๑๒/๒๕๖๓

คดีหมายเลขแดงที่ อม. อธ. ๑๒/๒๕๖๓

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๑๐ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายไชยวัฒน์ แยมานะ ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญา

ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๑๑ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๒

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๒๐ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ
หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง
ทรัพย์สินและหนี้สินนั้นกรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็น

เวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี วาระที่ ๑ และกรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี วาระที่ ๒ ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา และให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์พิเคราะห์คำร้องประกอบกับเอกสารตามคำร้อง และคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี วาระที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๑ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๕ ต่อมาผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี วาระที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ และยังดำรงตำแหน่งจนถึงปัจจุบัน ผู้ถูกกล่าวหายืนยันบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่งวาระที่ ๑ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ได้แก่ เงินให้กู้ยืม จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ไม่ได้แสดงที่ดินที่เป็นกรรมสิทธิ์รวมของคู่สมรส ได้แก่ ที่ดิน โฉนดเลขที่ ๑๙๒๔ ตำบลบางรักใหญ่ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี และที่ดิน โฉนดเลขที่ ๕๘๕๔๙ ตำบลบางแพรก อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี กรณีพ้นจากตำแหน่ง ไม่แสดงรายการทรัพย์สิน

และหนี้สิน ได้แก่ เงินให้กู้ยืม จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๙๒๔ ตำบลบางรักใหญ่ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ที่เป็นการสมสิทธิ์รวมของคู่สมรส อาวุธปืนกึ่งอัตโนมัติ ๒ กระบอก หนี้สินที่มีหลักฐานเป็นหนังสือ จำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท แสดงที่ดินไม่ถูกต้องและไม่มีอยู่จริง คือ ที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๐๗๓ ตำบลบางรักน้อย อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี และที่ดินโฉนดเลขที่ ๕๘๕๔๔ ตำบลบางแพรก อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ที่เป็นการสมสิทธิ์รวมของคู่สมรส กรณีเข้ารับตำแหน่งวาระที่ ๒ ไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ได้แก่ เงินให้กู้ยืม จำนวน ๑,๒๖๑,๒๕๐ บาท จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท และ จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท รวม ๓ ราย ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๙๒๔ ตำบลบางรักใหญ่ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ที่เป็นการสมสิทธิ์รวมของคู่สมรส หนี้สินที่มีหลักฐานเป็นหนังสือ จำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท แสดงที่ดินไม่ถูกต้องและไม่มีอยู่จริง คือ ที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๐๗๓ ตำบลบางรักน้อย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี และที่ดินโฉนดเลขที่ ๕๔๕๘๙ ตำบลบางแพรก อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ที่เป็นการสมสิทธิ์รวมของคู่สมรส และไม่แสดงทรัพย์สินอื่นซึ่งมีมูลค่าของทรัพย์สินรวมกันตั้งแต่ ๒๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป ในส่วนการจูงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี วาระที่ ๑ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยว่าสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๕) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม คู่ความไม่อุทธรณ์จึงเป็นอันยุติ สำหรับความผิดส่วนอาญาในกรณีอื่น ข้อเท็จจริงยุติตามคำร้องว่า ขาดอายุความแล้ว

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า มาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ สามารถนำมาบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาในกรณีคดีส่วนอาญาขาดอายุความได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า การเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง เป็นมาตรการหลักที่แยกจากมาตรการทางอาญา จึงมิใช่เป็นเพียงโทษอุปกรณ์หรือโทษข้างเคียงของโทษทางอาญา แต่เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง เป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด จึงต้องนำมาบังคับแก่คดีนี้ การลงโทษตามมาตรการบังคับทางการเมืองไม่ใช้การลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ กรณีจึงไม่อาจนำเอาบทบัญญัติเรื่องอายุความมาใช้บังคับกับมาตรการทางการเมืองได้ คดีของผู้ร้องจึงไม่มีอายุความ เห็นว่า การให้ผู้ต้องคำพิพากษาพ้นจากตำแหน่งและเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓๕ วรรคสาม และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ หรือการให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งและห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๓ วรรคสอง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ถือเป็นมาตรการบังคับหรือจำกัดสิทธิทางการเมืองอันสืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็

ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาวินิจฉัยชี้ขาดว่าผู้นั้นจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในเวลาที่กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓๕ วรรคท้าย ซึ่งเป็นความผิดอาญาตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ การที่กฎหมายกำหนดให้มาตรการบังคับหรือจำกัดสิทธิทางการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของคดีอาญาเช่นนี้ จึงไม่อาจแยกออกจากการวินิจฉัยความผิดทางอาญาได้ และเห็นได้ว่ากฎหมายมิได้มีวัตถุประสงค์จะให้มาตรการบังคับหรือจำกัดสิทธิทางการเมืองนี้เป็นมาตรการหลักที่แยกจากโทษทางอาญาดังที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใด ทั้งหากจะถือว่ามาตรการบังคับหรือจำกัดสิทธิทางการเมืองไม่มีอายุความดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์แล้ว ก็อาจจะทำให้ระยะเวลาล่วงเลยไปจนยากที่จะหาพยานหลักฐานมาพิสูจน์ได้ตรงต่อความเป็นจริง อีกทั้งการจำกัดสิทธิดังกล่าวเป็นมาตรการเชิงป้องกันการทุจริตจึงต้องบังคับโดยเร็ว มิฉะนั้นหากผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งนั้นไปเกินกว่าห้าปีแล้ว การที่จะใช้มาตรการบังคับหรือจำกัดสิทธิทางการเมืองด้วยการห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่พ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคสอง ย่อมเป็นอันไร้ผลโดยสิ้นเชิงซึ่งไม่น่าจะใช่เจตนารมณ์ที่แท้จริงของกฎหมาย ดังนั้น มาตรการบังคับหรือจำกัดสิทธิทางการเมืองดังกล่าวแม้มิใช่โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ ก็ย่อมต้องอยู่ภายใต้หลักทั่วไปของคดีอาญารวมถึงอยู่ในบังคับอายุความทางอาญา แม้ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ แต่เมื่อคดีส่วนอาญาขาดอายุความไปแล้ว โดยไม่มีการวินิจฉัยข้อเท็จจริงและพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำ

ความผิดตามคำร้องอีกต่อไป สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับและมีผลให้มาตรการบังคับทาง
การเมืองหรือการจำกัดสิทธิทางการเมืองระงับด้วย กรณีจึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมือง
หรือการจำกัดสิทธิทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกา
แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องมานั้นชอบแล้ว องค์คณะวินิจฉัย
อุทธรณ์เห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน.

นายอนันต์ วงษ์ประภารัตน์

นายพศวัจน์ กนกนาก

นายพนนธ์ ช่วยสกุล

นายประสิทธิ์ เจริญถาวรโกศา

นายชัยรัตน์ ศีลาลัย

นายธนาพนธ์ ขวรงค์

นายสมพงษ์ เหมวิมล

นายเฉลิมชัย ศรีเลิศชัยพานิช

นายชาติชาย โฆษิตวัฒนฤกษ์

